

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Marzec
Sędziowie:	SA Aleksander Sikora (spr.) SO del. Andrzej Ziębiński
Protokolant:	Grzegorz Pawelczyk

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Chorzowie del. do Prokuratury Okręgowej w Katowicach Katarzyny Mstowskiej**

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2018 roku sprawy:

1. **M. B., s. H. i G., ur. (...)**
w K., oskarżonego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i inne,
2. **R. B., s. T. i W., ur. (...)**
w T., oskarżonego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i inne,
3. **A. G., s. J. i H., ur. (...)** **w B.**, oskarżonego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i inne
4. **R.N., s. M. i I., ur. (...)** **w S.**, oskarżonego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i inne,
5. **J. S., s. L. i I., ur. (...)**
w K., oskarżonego o czyn z art. 258 § 1 k.k. i inne

na skutek apelacji obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12 grudnia 2016 roku, sygn. akt XXI K 46/14

1. uchyla zaskarżony wyrok odnośnie oskarżonego M. B. w punktach 2, 7 oraz w punkcie 100 w części dotyczącej tego oskarżonego i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania;
2. uchyla orzeczenie o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny zawarte w punkcie 8 zaskarżonego wyroku i w to miejsce, na zasadzie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., wymierza oskarżonemu M. B. karę łączną 2 (dwóch) lat i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;
3. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

4. zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa:

- od M. B. kwotę 15.400 (piętnaście tysięcy czterysta) złotych tytułem opłaty za obie instancje,

- od J. S. kwotę 18.400 (osiemnaście tysięcy czterysta) złotych tytułem opłaty za II instancję,

- od R. B. kwotę 4.800 (cztery tysiące osiemset) złotych tytułem opłaty za II instancję,

- od R.N.kwotę 2.300 (dwa tysiące trzysta) złotych tytułem opłaty za II instancję,

- od A. G. kwotę 2.300 (dwa tysiące trzysta) złotych tytułem opłaty za II instancję

oraz obciąża oskarżonych wydatkami za postępowanie odwoławcze w częściach równych;

5. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) na rzecz

adw. B. W. i adw. J. P. - Kancelarie Adwokackie

w K. - kwoty po 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych

i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów obrony

z urzędu udzielonej oskarżonym A. G. i J. S.

w postępowaniu odwoławczym.

SSO del. Andrzej Ziębiński SSA Michał Marzec SSA Aleksander Sikora

Sygn. akt II AKa 491/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Katowicach, w sprawie o sygn. akt XXI K 46/14 orzekł następująco:

1. uznał oskarżonego M. B. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt. I, którym wyczerpał znamiona występku z art. 258§1 k.k. i za to na mocy art. 258§1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności;
2. uznał oskarżonego M. B. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt II, którym wyczerpał znamiona występku z art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. przy zastosowaniu art. 65§1 k.k. i za to na mocy art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65§1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na mocy art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie o czyny zarzucane oskarżonemu M. B. w punktach III i V, uznając je za ciąg przestępstw skarbowych w rozumieniu art. 37 § 1 pkt. 3 k.k.s., obejmujący przestępstwa skarbowe z art. 62 § 2 k.k.s. i 76 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym przed 17 grudnia 2005 r.;
4. na mocy art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie o czyn zarzucany oskarżonemu w punkcie IV, to jest o wykroczenie skarbowe z art. 62 § 5 k.k.s. i 76 § 3 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.;
5. na mocy art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie o czyny zarzucane oskarżonemu M. B. w punktach VI, VII, VIII i IX, uznając je za ciąg przestępstw skarbowych w rozumieniu art. 37 § 1 pkt. 3 k.k.s., obejmujący przestępstwa skarbowe z art. 18 § 3 k.k.s. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. i 76 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym przed 17 grudnia 2005 r.;
6. uznał oskarżonego M. B. za winnego czynu zarzucanego mu w punkcie X, eliminując z opisu czynu zapis o doprowadzeniu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem nabywców paliwa dystrybuowanego za pośrednictwem

P.H.U. M. B. oraz przyjmując datę początkową zachowania opisanego w punkcie CCCCC na dzień 21.09.2004 r. a datę początkową zachowania opisanego w punkcie DDDDD na dzień 22.09.2004 r., przy czym uznał, że oskarżony wyczerpał znamiona występku z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k., przy zastosowaniu art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 250 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość pojedynczej stawki na kwotę 300 złotych;

7. uznał oskarżonego M. B. za winnego tego, że w okresie od 18 sierpnia 2003 r. do stycznia 2006 r., działając czynem ciągłym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w zorganizowanej grupie przestępczej, wspólnie i w porozumieniu z J. L., G. G. S. M., S. J., M. K., T. G. i innymi ustalonymi osobami, prowadząc działalność gospodarczą pod firmą P.H.U. M. B., uchylał się od opodatkowania, nie ujawniając właściwemu organowi skarbowemu prawdziwej podstawy opodatkowania to jest 7.742.482 litrów paliwa, w postaci oleju F., oleju F., oleju naftochron R., oleju opałowego który został przez niego sprzedany jako olej napędowy, uszczuplając tym samym należność publicznoprawną wielkiej wartości w postaci podatku akcyzowego w kwocie 18.511.697 złotych, a z popełniania przestępstw skarbowych uczynił sobie stałe źródło dochodu, czym wyczerpał znamiona przestępstwa skarbowego z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i za to na mocy art. 54 § 1 k.k.s. przy zastosowaniu art. 37 § 1 pkt. 2 i 5 k.k.s. i art. 38 § 2 pkt. 1 k.k.s. wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość pojedynczej stawki na kwotę 300 złotych;

8. na mocy art. 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. połączył oskarżonemu M. B. orzeczone kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny i wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 300 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości pojedynczej stawki dziennej na kwotę 300 złotych;

9. na mocy art. 41§2 k.k. orzekł wobec oskarżonego M. B. za czyn przypisany mu w punkcie 6 środek karny w postaci zakazu prowadzenia działalności gospodarczej związanej z produkcją i obrotem paliwami na okres 8 lat;

10. uznał oskarżonego R. B. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt. XII, którym wyczerpał znamiona występku z art. 258§1 k.k. i za to na mocy art. 258§1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

11. uznał oskarżonego R. B. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt. XIII, przy czym wyeliminował z opisu czynu stwierdzenie o wprowadzaniu w błąd przedstawicieli poszczególnych firm – nabywców paliwa i o doprowadzeniu ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości, czym wyczerpał znamiona występku z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. przy zastosowaniu art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności i karę 150 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość pojedynczej stawki na kwotę 150 złotych;

12. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył oskarżonemu R. B. orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

13. na mocy art. 69 § 1 i 2 i 3 k.k. oraz 70 § 2 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego R. B. kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 3 lata;

14. na mocy art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.k. oddał oskarżonego R. B. w okresie próby pod dozór kuratora;

15. na mocy art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie o czyn zarzucany oskarżonemu R. B. w punkcie XIV, to jest o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.

29. uznał oskarżonego A. G. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt. XXV, którym wyczerpał znamiona występku z art. 258§1 k.k. i za to na mocy art. 258§1 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

30. uznał oskarżonego A. G. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt. XXVI, którym wyczerpał znamiona występku z art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

31. uznał oskarżonego A. G. za winnego czynu zarzucanego mu w punkcie XXVII, przyjmując datę początkową zachowania na szkodę podmiotu (...)S. O. na dzień 13.07.2004 r. i ustalając, że czynu dopuścił się w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, przy czym wyeliminował z opisu czynu stwierdzenie o wprowadzaniu w błąd przedstawicieli poszczególnych firm – nabywców paliwa i o doprowadzeniu ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości, czym wyczerpał znamiona występku z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności i karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość pojedynczej stawki na kwotę 100 złotych;

32. na mocy art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie o czyn zarzucany oskarżonemu A. G. w punkcie XXVIII, którym wyczerpał znamiona przestępstwa skarbowego z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

33. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył oskarżonemu A. G. orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności;

34. na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 2 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonemu A. G. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 3 lata;

35. na mocy art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.k. oddał oskarżonego A. G. w okresie próby pod dozór kuratora;

82. uznał oskarżonego R. N. za winnego czynu zarzucanego mu w punkcie LXXXIX, którym wyczerpał znamiona występku z art. 258§1 k.k. i za to na mocy art. 258§1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności;

83. uznał oskarżonego R. N. za winnego czynu zarzucanego mu w punkcie XC, którym wyczerpał znamiona występku z art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. przy zastosowaniu art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65§1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

84. uznał oskarżonego R. N. za winnego czynu zarzucanego mu w punkcie XCI, przy czym wyeliminował z opisu czynu stwierdzenie o wprowadzaniu w błąd przedstawicieli poszczególnych firm – nabywców paliwa i o doprowadzeniu ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości, oraz wskazał, że oskarżony uczestniczył w wystawianiu przez PHUM. B. wymienionych w punkcie XCI faktur, w których poświadczał nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne, ponieważ stwierdzały, że przedmiotem transakcji jest olej napędowy, podczas gdy w rzeczywistości były to oleje F., F., N., olej opałowy, czym wyczerpał znamiona występku z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość pojedynczej stawki na kwotę 100 złotych;

85. na mocy art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie o czyn zarzucany oskarżonemu R.N. w punkcie XCII, którym wyczerpał znamiona przestępstwa skarbowego z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.;

86. na mocy art. 85 § 1 k.k. i 86 § 1 k.k. połączył oskarżonemu R.N. orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności;

87. na mocy art. 69 § 1, 2 i 3 k.k. oraz 70 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym sprzed 1 lipca 2015 r. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonemu R. N. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 3 lata;

88. na mocy art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.k. oddał oskarżonego R. N. w okresie próby pod dozór kuratora;

93. uznał oskarżonego J. S. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt. XCV, którym wyczerpał znamiona występku z art. 258§1 k.k. i za to na mocy art. 258§1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności;

94. uznał oskarżonego J. S. za winnego czynów zarzucanych mu w punktach XCVIII i CI, przy czym wyeliminował z opisu czynu stwierdzenie o podejmowaniu czynności zmierzających do udaremnienia stwierdzenia przestępnego pochodzeniu środków pieniężnych, pochodzących z oszustw, dokonywanych na szkodę nabywców paliw, pozostawiając zapis o podejmowaniu czynności zmierzających do udaremnienia stwierdzenia przestępnego pochodzeniu środków pieniężnych, pochodzących z oszustw, popełnianych na szkodę Skarbu Państwa, przyjmując, że dopuścił się ich w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., którymi wyczerpał znamiona występku z art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

95. na mocy art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie o czyny zarzucane oskarżonemu J. S. w punktach XCVI i XCVII, uznając je za ciąg przestępstw skarbowych w rozumieniu art. 37 § 1 pkt. 3 k.k.s., obejmujący przestępstwa skarbowe z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 76 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w brzmieniu przed 17 grudnia 2005 r.;

96. uznał oskarżonego J. S. za winnego czynów zarzucanych mu w punktach XCIX i C, przy czym wyeliminował z opisu czynów stwierdzenie o wprowadzaniu w błąd przedstawicieli poszczególnych firm – nabywców paliwa i o doprowadzeniu ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości, a w zakresie czynu opisanego w punkcie C, stwierdził, iż doszło do wystawiania 155 faktur VAT przyjmując, że obu czynów dopuścił się w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., którymi wyczerpał znamiona występku z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 300 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość pojedynczej stawki na kwotę 300 złotych;

97. na mocy art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie o czyn zarzucany oskarżonemu J. S. w punkcie CII, którym wyczerpał znamiona przestępstwa skarbowego z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.;

98. na mocy art. 91 § 2 k.k. połączył oskarżonemu J. S. orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

99. na mocy art. 41 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego J. S. za ciąg przestępstw przypisany mu w punkcie 96 środek karny w postaci zakazu prowadzenia działalności gospodarczej związanej z produkcją i obrotem paliwami a także zajmowania stanowisk w organach spółek, których przedmiotem działalności jest w szczególności produkcja i obrót paliwami na okres 8 lat;

100. na mocy art. 626 § 1 k.p.k. i art. 627 k.p.k., art. 2 ust. 1 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. O opłatach w sprawach karnych zasądza na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty:

- od oskarżonego M. B. kwotę 18.400,00 złotych;

- od oskarżonego R. B. kwotę 4800 złotych;

- od oskarżonej J. D. kwotę 120 złotych;

- od oskarżonego T. G. kwotę 10300 złotych;

- od oskarżonego A. G. kwotę 2300 złotych tytułem opłaty;

- od oskarżonego S. J. kwotę 6300 złotych;

- od oskarżonej D. J. kwotę 900 złotych;

- od oskarżonego R. J. kwotę 180 złotych;
- od oskarżonego M. K. kwotę 4300 złotych;
- od oskarżonego J. L. kwotę 300 złotych;
- od oskarżonego R.N. kwotę 2300 złotych;
- od oskarżonego M. S. kwotę 180 złotych;
- od oskarżonego J. S. kwotę 18.400,00 złotych;

zaś w pozostałym zakresie w części obejmującej wydatki obciążył nimi – stosownie do treści art. 624§1 k.p.k. – Skarb Państwa.

Obrońca oskarżonego A. G. zaskarżył wyrok odnośnie tego oskarżonego w całości i zarzucił orzeczeniu:

1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności art. 4, art. 5 § 2, art. 7, art. 92 oraz art. 410 k.p.k, poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy a szczególnie tych, które przemawiały na korzyść oskarżonego oraz rozstrzygnięcie nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego a w szczególności oparcie ustaleń faktycznych w oparciu o wyjaśnienia współoskarżonych oparte na domniemaniach, które to wyjaśnienia nie mogły zostać uznane za wiarygodne, z pominięciem wyjaśnień oskarżonego;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na treść orzeczenia, wyrażający się w dokonaniu błędnej oceny przeprowadzonych w toku postępowania dowodów, w szczególności w zakresie oceny dowodów z wyjaśnień współoskarżonych oraz wyjaśnień oskarżonego A. G., co skutkowało przyjęciem, że oskarżony dopuścił się przestępstw z art. 258 § 1 k.k., art. 299 § 1 i 5 art. 271 § 1 i 3 k.k. podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego w odniesieniu do okoliczności i przesłanek, które przy ocenie sąd orzekający winien wziąć pod rozwagę, wskazuje, że zatrudniony przez współoskarżonego M. B. oskarżony A. G. nie miał świadomości, co do nielegalności procedury handlu paliwem oraz funkcjonowania zorganizowanej grupy przestępczej, a co zatem idzie nie zostały wyczerpane znamiona zarzucanych mu czynów.

Podnosząc wskazane wyżej zarzuty obrońca ten wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego A. G., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonego R. B. zaskarżył wyrok w części, a to odnośnie punktów 10,11,12,13 oraz 14 jego sentencji i orzeczeniu zarzucił:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym uznaniu przez Sąd pierwszej instancji, iż oskarżony R. B. dopuścił się szczegółowo opisanego w punkcie XII aktu oskarżenia oraz przypisanego oskarżonemu w punkcie 10 sentencji zaskarżonego wyroku czynu stanowiącego występki penalizowany w treści przepisu art. 258 § 1 k.k., podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności wyjaśnienia samego oskarżonego złożone w dniu 15 października 2009 roku w Prokuraturze Okręgowej w Katowicach, nie pozwala na przyjęcie tezy, jakoby oskarżony:

- miał w okresie od dnia 17 marca 2004 roku do dnia 8 czerwca 2005 roku w D., K. i innych miejscowościach na terenie kraju - działając wspólnie i w porozumieniu z współoskarżonymi S. J., M. B., A. G. i innymi ustalonymi osobami - brać udział w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu popełnianie następujących przestępstw tzw. „prania brudnych pieniędzy” poprzez: (1) wyłudzenie nienależnego zwrotu podatku VAT z Urzędów Skarbowych w oparciu o fikcyjne faktury VAT dotyczące handlu olejem napędowym, (2) poświadczanie nieprawdy przez osoby

upoważnione do wystawiania dokumentów biorące udział tejże grupie, poprzez wystawianie fikcyjnych faktur VAT mających pozorować obrót paliwami płynnymi, (3) uchylanie się od opodatkowania w zakresie podatku akcyzowego,

- posiadał wiedzę w przedmiocie: (1) rzeczywistego charakteru (olej techniczny zamiast oleju napędowego) i pochodzenia paliwa, w którego rozprowadzaniu miał pośredniczyć w imieniu przedsiębiorstwa P.H.U. M. B. z siedzibą w D., (2) istnienia zorganizowanej grupy przestępczej, w której miał brać udział, a także mechanizmu jej działania i generowania zysków z tegoż procederu, (3) fikcyjnego charakteru transakcji paliwowych udokumentowanych w fakturach VAT, którymi oskarżony miał się posługiwać;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym uznaniu przez Sąd pierwszej instancji, iż oskarżony R. B. dopuścił się szczegółowo opisanego w punkcie XIII aktu oskarżenia oraz przypisanego oskarżonemu w punkcie 11 sentencji zaskarżonego wyroku czynu stanowiącego występki penalizowany w treści przepisu art. 271 § 1 i § 3 k.k. przy zast. art. 21 § 2 k.k. i art. 12 k.k. oraz art. 65 § 1 k.k., podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności wyjaśnienia samego oskarżonego złożone w dniu 15 października 2009 roku w Prokuraturze Okręgowej w Katowicach, nie pozwala na przyjęcie tezy, jakoby oskarżony:

- był osobą uprawnioną do wystawiania faktur VAT w imieniu przedsiębiorstwa P.H.U. M. B. z siedzibą w D. w rozumieniu przepisu art. 271 § 1 k.k.,

- obejmował swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym): (1) okoliczność wprowadzenia kontrahentów przedsiębiorstwa P.H.U. M. B. z siedzibą w D. w błąd co do charakteru olej techniczny zamiast oleju napędowego) i pochodzenia paliwa, w którego sprzedaży miał pośredniczyć, (2) okoliczność doprowadzenia w ten sposób kontrahentów tegoż przedsiębiorstwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem,

- uczynił sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu;

W oparciu o te zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu punktami XII i XIII aktu oskarżenia (punkty 10 i 11 zaskarżonego wyroku) czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonego R. N. zaskarżył wyrok w części dotyczącej oskarżonego R.N.w całości, a to w punktach 82, 83, 84, 86, 87, 88, oraz 100 i orzeczeniu zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 9 § 1 kk w zw. z art. 258 § 1 kk poprzez błędną wykładnię powołanych przepisów, prowadzącą do przyjęcia, iż oskarżony R.N. uczestniczył w zorganizowanej grupie przestępczej, działając z zamiarem bezpośrednim, podczas gdy ze zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego nie wynika, aby oskarżony miał świadomość istnienia grupy przestępczej o charakterze zorganizowanym, że akceptował jej cele, założenia i działania, i chciał funkcjonować w strukturach tejże grupy;
- obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 kpk poprzez dokonanie dowolnej oceny wyjaśnień współoskarżonego S. J. przez nieuwzględnienie tych wyjaśnień w zakresie twierdzeń oskarżonego o niewiedzy R.N., co do przedmiotu transakcji, przy jednoczesnym daniu wiary przez Sąd I instancji wyjaśnieniom oskarżonego w części dotyczącej mechanizmów działania grupy przestępczej i roli poszczególnych osób,
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść poprzez przyjęcie, że oskarżony R. N. wiedział, że przedmiotem transakcji nie jest olej napędowy, jak również, że miał wiedzę i świadomość, z jakimi transakcjami wiązały się dokonywane przez niego płatności na rachunek PHU M. B., podczas gdy okoliczności te nie wynikają ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonego R. N. od popełnienia zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego J. S. zaskarżył wyrok odnośnie tego oskarżonego w całości i orzeczeniu zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

- naruszenie art. 5 § 2 k.p.k. poprzez przyjęcie, iż w sprawie nie wystąpiły wątpliwości uzasadniające konieczność ich rozstrzygnięcia na korzyść oskarżonego, mimo iż tylko niektórzy oskarżeni częściowo potwierdzili zarzuty sformułowane w akcie oskarżenia z obawy przed grożącą wysoką karą;
- naruszenie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a to jednostronną ocenę wyjaśnień oskarżonych, obciążających oskarżonego J. S. w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego w szczególności poprzez uznanie, iż relacja oskarżonego nie zasługiwała na wiarę i stanowiła jedynie przyjętą przez niego linię obrony, podczas gdy wyjaśnienia oskarżonego były spójne i konsekwentne, a także korespondowały z wyjaśnieniami niektórych oskarżonych i zeznaniami świadków, a dowody przemawiające przeciwko oskarżonemu opierały się w znacznej mierze na pomówieniach współoskarżonych

II. **błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający istotny wpływ na jego treść poprzez:**

- bezpodstawne przyjęcie, iż oskarżony J. S. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie w sposób niebudzący wątpliwości, iż „zorganizowana” grupa faktycznie istniała, wobec niemożności określenia ośrodka decyzyjnego, stabilnego podziału zadań i funkcji oraz momentu od jakiego można w ogóle mówić o jej istnieniu,
- bezpodstawne przyjęcie, iż oskarżony J. S. miał wiedzę na temat „papierowej zamiany” sprzedawanego przez niego oleju w olej napędowy przez inne spółki, podczas gdy działalność oskarżonego w ramach spółki(...) polegała tylko i wyłącznie na sprowadzaniu oleju technicznego i technologicznego z rafinerii i jego dalszej odsprzedaży z zyskiem, a oskarżony nie zdawał sobie sprawy z działań podejmowanych na późniejszych etapach, dlatego nie może ponosić za nie odpowiedzialności;
- bezpodstawne przyjęcie, iż wystawione rzekomo przez osk. J. S. faktury VAT poświadczały nieprawdę, a zdarzenia gospodarcze w nich wymienione nie miały miejsca, podczas gdy dokumentacja spółki (...) była prowadzona rzetelnie, spółka przechodziła wszystkie kontrole skarbowe i księgowo-rachunkowe, a w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie brak jest dowodów świadczących o pozorności dokumentowanych za pomocą faktur transakcji;
- bezpodstawne przyjęcie, że oskarżony swym zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 299 § 1 k.k., podczas gdy w istocie, nie wskazano konkretnych działań oskarżonego, niezbędnych dla ustalenia jego odpowiedzialności. Nie wykazano również w jaki sposób oskarżony dążył do udaremnienia lub utrudnienia stwierdzenia przestępnego pochodzenia środków pieniężnych, co stanowi element konieczny przypisania odpowiedzialności z art. 299 § 1

III. nadto zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a to:

- art. 299 k.k. § 1 poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż dla przypisania odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.k. wystarczające jest samo przyjęcie (nabycie), zbycie środków pieniężnych pochodzących z przestępstwa podczas gdy z literalnego brzmienia przepisu wynika, że do wyczerpania znamion konieczne jest pozostawienie czynności sprawczych w postaci przyjmowania, przekazywania lub wywożenia za granicę korzyści, pochodzących

z popełnienia czynu zabronionego w związku ze skutkiem w postaci możliwości udaremnienia lub utrudnienia przestępnego pochodzenia środków;

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 63 § 1 k.k. poprzez niezaliczenie oskarżonemu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie na poczet orzeczonej kary.

Wskazując na powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego J. S. od popełnienia zarzucanych mu czynów, ewentualnie, na wypadek gdyby Sąd Odwoławczy nie podzielił powyższych zarzutów i wynikających z nich wniosków, z ostrożności procesowej, zaskarżonemu wyroki zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary bezwzględnej pozbawienia wolności, gdyż wymierzona kara nie uwzględnia występującej w sprawie okoliczności łagodzącej, takiej jak znaczny upływ czasu (ponad 10 lat) od popełnienia przestępstw. Z uwagi na tenże zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary poniżej 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu.

Nadto obrońca wniósł o zasądzenie na jego rzecz dodatkowo kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w wysokości 150% stawki minimalnej za postępowanie odwoławcze, gdyż koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Obrońca oskarżonego M. B. zaskarżył wyrok w części, tj. w zakresie pkt 1, 2, 6, 7, 8, 9 dotyczących oskarżonego M. B. i wyrokowi zarzucił:

W zakresie czynów opisanych w pkt 1, 2, 7

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia polegający na przyjęciu, iż:

- oskarżony M. B. działał w zorganizowanej grupie przestępczej, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do takiego przyjęcia, a działanie oskarżonego należało zakwalifikować jako działanie podejmowane wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami;
- oskarżony M. B. dopuścił się przestępstwa tzw. prania brudnych pieniędzy, podczas gdy materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, aby swoim zachowaniem wypełnił on znamiona zarzucanego mu czynu;
- oskarżony M. B. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, prowadząc działalność gospodarczą pod firmą PHUM. B. nie ujawnił właściwemu Urzędowi Skarbowemu prawdziwej podstawy opodatkowania tj. 7 742 482 litrów paliwa, w postaci oleju F., oleju F., oleju naftochron R., oleju opałowego, który został przez tą firmę sprzedany jako olej napędowy, uszczuplając tym samym należność Skarbu Państwa w postaci podatku akcyzowego na kwotę 18 511 697 zł, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, iż oskarżony swoim działaniem doprowadził do uszczuplenia należności akcyzowych w kwocie 18 511 697 zł.;

II. obrazę przepisów prawa procesowego mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a w szczególności:

1. art. 424 § 1 i 2 kpk poprzez brak pełnej i spójnej analizy zebranych w sprawie dowodów, w szczególności:

- poprzez odstąpienie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia od wskazania podstawy dowodowej poczynionych ustaleń faktycznych, ograniczenie się w tym zakresie do zacytowania treści poszczególnych zarzutów;
- pominięcie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyjaśnienia okoliczności z powodu których Sąd I Instancji nie uwzględnił wniosku dowodowego złożonego przez obrońcę wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości i rachunkowości na okoliczność wysokości uszczuplonego podatku akcyzowego;
- brak wskazania motywów, jakimi kierował się Sąd I instancji przy pominięciu okoliczności dla oskarżonego korzystnych, mogących mieć wpływ na wymiar orzeczonej wobec niego kary, niekaralności oskarżonego, zachowania

się oskarżonego zarówno przed jak i po popełnieniu przestępstwa, a nadto braku wskazania jakimi motywami kierował się Sąd I instancji przyjmując, iż wobec oskarżonego M. B. jedynie bezwzględna kara pozbawienia wolności spełni swoje cele co czyni niemożliwym polemikę ze stanowiskiem Sądu I instancji w tym zakresie;

2. art. 170 § 1 w związku z art. 6 kpk przez oddalenie wniosku o dopuszczenie

dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości i rachunkowości na okoliczność ustalenia wysokości uszczuplonego podatku akcyzowego, podczas gdy w niniejszej sprawie koniecznym było precyzyjne ustalenie wysokości uszczuplonych należności publicznoprawnych przy uwzględnieniu wartości rzeczywiście nabytego i sprzedanego przez oskarżonego paliwa;

3. art. 366 kpk w związku z art. 167 kpk poprzez zaniechanie wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w szczególności odstępianie od pełnej weryfikacji wysokości szkody w postaci uszczuplenia należności publicznoprawnych;

4. art. 7 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k. w związku z art. 410 k.p.k. poprzez odstępianie od kodeksowej zasady swobodnej oceny dowodów, która jednoznacznie wyklucza arbitralność Sądu w zakresie oceny materiału dowodowego i orzekanie przez Sąd I instancji na zasadzie niedozwolonej dowolności, w szczególności poprzez odstępianie od pełnej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego i błędne przyjęcie, że oskarżony działał w zorganizowanej grupie przestępczej, a także że dopuścił się przestępstwa tzw. prania brudnych pieniędzy;

5. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonego M. B. nie dających się usunąć istotnych wątpliwości dotyczących zarzucanych mu czynów a w szczególności wysokości uszczuplenia należności publicznoprawnych, do których miało dojść na skutek działania oskarżonego

Jednocześnie, z ostrożności procesowej, w razie nieuwzględnienia przez Sąd wskazanych wyżej zarzutów, zarzucił orzeczeniu rażąco niewspółmierność wymierzonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności poprzez orzeczenie bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wymiarze lat 2 lat i 6 miesięcy oraz grzywny w wysokości 300 stawek po 300 zł, podczas gdy postawa oskarżonego M. B., jego zachowanie przed popełnieniem przestępstwa i po jego popełnieniu, a także wcześniejsza niekaralność oskarżonego winny przemawiać za wymierzeniem mu kary pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem, a nadto kara ta jawi się jako rażąco surowa jeśli weźmie się pod uwagę wymiar kar łącznych orzeczonych wobec pozostałych oskarżonych (poza oskarżonym S., któremu Sąd wymierzył karę 2 lata i 8), których to oskarżonych w przeważającej części skazano za czyny tożsame z tymi, za które skazany został M. B..

Mając powyższe na uwadze obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt 1, 2, 6, 8, 9 i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz umorzenie postępowania w zakresie pkt 7 zaskarżonego wyroku, a w dalszej kolejności, również ewentualnie o umorzenie postępowania w zakresie pkt 7 zaskarżonego wyroku i zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Odnośnie apelacji obrońcy oskarżonego M. B..

Apelacja ta okazała się skuteczna w części dotyczącej rozstrzygnięcia Sądu I instancji zawartego w punkcie 7 zaskarżonego wyroku, w którym to przypisano temu oskarżonemu popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 54 § 1 kks i inne, jakkolwiek nie ze wszystkich tych powodów, jakie zawarte zostały w zarzutach odwoławczych tej apelacji. Na wstępie przypomnieć należy, iż Sąd Apelacyjny w Katowicach uchylając po raz pierwszy wyrok w niniejszej sprawie wskazał na potrzebę pogłębienia ustaleń dotyczących wysokości uszczuplenia

podatku akcyzowego, co jest przedmiotem przypisanego oskarżonemu przestępstwa. Nie przesądzając sposobu dokładnego wyliczenia tej kwoty wskazano Sądowi I instancji rozważenie możliwości dokonania tych ustaleń w drodze uzyskania opinii biegłego. Sygnalizowano również wówczas, iż z uwagi na zmieniające się przepisy podatkowe ustaleniu temu poświęcić należy odpowiednią uwagę tak, aby wyliczenie w pełni odpowiadało faktycznemu uszczupleniu należności publicznoprawnej. Sąd Okręgowy ustalenia te same należności będącej przedmiotem tego przestępstwa dokonał samodzielnie, a mechanizm wyliczenia kwoty uszczuplenia zaprezentował w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na stronach 400-401. Wskazano tam w jakich okresach, jakie stawki akcyzy na olej napędowy obowiązywały i odwołano się w sposób ogólny do dokumentów w postaci faktur VAT obrazujących sprzedaż paliwa i poprzez sumowanie jego ilości uwzględniono obowiązujące w danych okresach stawki akcyzy. Doprowadziło to, jak należy domniemywać, do ustaleń faktycznych dotyczących przestępstwa przypisanego oskarżonemu M. B., które przedstawione zostały przez Sąd I instancji na stronie 119 pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Bez głębszej analizy stwierdzić należy, iż pomiędzy treścią przypisanego przestępstwa skarbowego, a ustaleniami faktycznymi z pisemnego uzasadnienia, zachodzi zasadnicza sprzeczność. Przypisując M. B. popełnienie występku z art. 54 § 1 kks dotyczącego oleju w ilości 7.742.482 litrów równocześnie wskazał Sąd I instancji, iż uszczuplenie podatku akcyzowego wynosiło 18.511.697 zł. Tymczasem w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku po ustaleniu, iż oskarżony ten nie ujawnił właściwemu organowi skarbowemu prawdziwej podstawy opodatkowania tj. 7.742.482 litrów paliwa uszczuplił tym samym należność Skarbu Państwa w postaci podatku akcyzowego na kwotę 8.511.697 zł. Porównując obie kwoty uszczuplenia nie sposób oprzeć się wrażeniu, że mogła nastąpić omyłka przy ich określaniu w postaci pominięcia bądź dodania cyfry „1” przed cyfrą „8”. Nie sposób jednak stwierdzić w sytuacji braku przedstawienia dokładnego wyliczenia te same kwoty czy było tak faktycznie. Niezależnie od tego szacunkowe prześledzenie obliczenia poprzez stawki podatku akcyzowego kwot uszczuplenia tego podatku w sposób zaprezentowany przez Sąd I instancji również budzi wątpliwości, czy kwota przyjęta w treści części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku jest właściwa. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie da się zatem w sposób właściwy skontrolować w postępowaniu odwoławczym czy wyliczenie zaprezentowane przez Sąd I instancji jest prawidłowe, a nadto, która ze wskazanych kwot jest właściwa. W tej sytuacji konieczne stało się uchylene zaskarżonego wyroku w omawianej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania. W ścisłym związku z przestępstwem skarbowym z art. 54 § 1 kks pozostaje również przypisane oskarżonemu M. B. w punkcie 2 zaskarżonego wyroku przestępstwo z art. 299 § 5 kk w zw. z art. 299 § 1 kk i inne. Z opisu przypisanego czynu oraz ustaleń faktycznych Sądu I instancji wynika bowiem, iż przedmiotem przestępstwa z art. 299 § 1 kk i inne były środki pieniężne pochodzące z nielegalnego obrotu paliwami płynnymi, o czym rozstrzygnięto w punkcie 7 zaskarżonego wyroku przypisując oskarżonemu M. B. popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 54 § 1 kks. Skoro zatem z przyczyn wskazanych wyżej konieczne było kasatoryjne rozstrzygnięcie dotyczące orzeczenia zawartego w punkcie 7 zaskarżonego wyroku, konieczne stało się również uchylene zaskarżonego wyroku w punkcie 2, a więc w tej części, gdzie przypisano oskarżonemu popełnienie przestępstwa „prania brudnych pieniędzy” pochodzących z przestępstwa skarbowego z art. 54 § 1 kks i inne. Sąd Apelacyjny zwraca jednocześnie uwagę na to, iż orzekając w punkcie 7 zaskarżonego wyroku Sąd I instancji pominął w opisie czynu miejsce jego popełnienia poprzestając na określeniu czasu i sposobu działania.

W takim układzie procesowym jaki wytworzył się w postępowaniu odwoławczym w jego części dotyczącej apelacji obrońcy oskarżonego M. B. należało stwierdzić, iż wobec konieczności uchylene zaskarżonego wyroku co do dwóch opisanych wyżej przestępstw przedwczesne byłoby ustosunkowywanie się do zarzutów odwoławczych podniesionych przez obrońcę w apelacji w odniesieniu do tych części zaskarżonego rozstrzygnięcia. Dotyczy to zarówno zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, jak i naruszenia przepisów postępowania. Wskazać jedynie trzeba, iż Sąd I

instancji winien poddać ponownej analizie kwestię ewentualnych środków dowodowych, jakie winny być użyte w toku ponownego postępowania w celu prawidłowego wyliczenia wysokości uszczuplonej należności akcyzowej. Sąd Apelacyjny wskazuje na to zagadnienie również w kontekście zarzutu odwoławczego podniesionego w apelacji, a dotyczącego naruszenia art. 170 § 1 kpk w odniesieniu do wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości, na okoliczność ustalenia wysokości uszczuplonego podatku akcyzowego.

Obrońca tego oskarżonego, nie podnosząc wprost takiego zarzutu odwoławczego, wskazał jedynie najpierw we wniosku odwoławczym, a następnie w uzasadnieniu apelacji, iż w jego ocenie karalność przestępstwa skarbowego przypisanego oskarżonemu M. B. w punkcie 7 zaskarżonego wyroku ustała z dniem 1 stycznia 2017 roku i dlatego postulował umorzenie postępowania w tym zakresie. Zarzut ten nie jest uzasadniony. Decydujące znaczenie dla tej oceny ma czas popełnienia przypisanego oskarżonemu przestępstwa z art. 54 § 1 kks i inne. Jest to czyn o charakterze ciągłym, a zatem rozstrzygającym elementem jest ostatni dzień popełnienia przestępstwa, którego dokonanie określono „do stycznia 2006”, a więc do 31 stycznia 2006 roku. W tym to czasie karalność przestępstwa skarbowego zagrożonego karą przekraczającą 3 lata pozbawienia wolności ustawała jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 10 lat. Nadto jak wynika z brzmienia art. 44 § 5 kks w brzmieniu obowiązującym od 17 grudnia 2005 roku, jeżeli we wskazanym wyżej okresie 10 lat wszczęto postępowanie przeciwko sprawcy karalność popełnionego przez niego przestępstwa, w przypadku czynu zagrożonego karą pozbawienia wolności przekraczającą trzy lata ustaje z upływem 10 lat od zakończenia tego okresu. Podsumowując stwierdzić należy, iż w momencie orzekania przez Sąd I instancji, podobnie jak w chwili wyrokowania przez Sąd Odwoławczy zarzucane oskarżonemu M. B. przestępstwo skarbowe z art. 54 § 1 kk i inne opisane w punkcie XI części wstępnej zaskarżonego wyroku nie było przedawnione.

Zarzuty omawianej apelacji dotyczące przypisanego oskarżonemu przestępstwa z art. 258 § 1 kk nie były uzasadnione. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd I instancji nie dopuścił się w tym zakresie błędu w ustaleniach faktycznych rekonstruując okoliczności istnienia grupy przestępczej, jej składu oraz udziału w niej oskarżonego. Nie sposób zgodzić się ze skarżącym co do kwestionowania przez niego samego faktu istnienia grupy przestępczej. Należy przypomnieć, iż Sąd Apelacyjny w innym składzie uchylając po raz pierwszy wyrok Sądu I instancji w niniejszej sprawie stwierdzał, iż istnienie grupy przestępczej, o którą chodzi w tym postępowaniu nie może być skutecznie kwestionowane. Zagadnieniem do rozstrzygnięcia przy ponownym rozpoznaniu sprawy miało być jedynie to, czy oskarżeni co do których uchylono wówczas zaskarżony wyrok mieli świadomość istnienia tejże grupy i wykazywali w swoim działaniu podmiotowe okoliczności utożsamiania się z jej działaniami i wykonywania czynności w ramach tejże grupy. Należy stwierdzić, iż ponownie przeprowadzone postępowanie dowodowe, wbrew stwierdzeniom skarżącego, potwierdziło, iż oskarżony M. B. należał do grupy, a zatem wiedział o jej istnieniu i spełniał w jej strukturze ważną rolę. Zgodzić należy się z Sądem I instancji w tym, iż same wyjaśnienia oskarżonego M. B., mimo deklarowania przez niego, iż nie przyznaje się do udziału w zorganizowanej grupie przestępczej świadczą o tym, iż mając świadomość jej istnienia działał w jej strukturze. Trafnie również Sąd Okręgowy wskazał na wyjaśnienia prawomocnie skazanych S. J., J. L. i S. M., T. G., nadto w uwzględnionych częściach wyjaśnienia oskarżonych R.N., R. B. i A. G., oraz świadka J. K., jako na te źródła dowodowe z których pomocą poczynił ustalenia w zakresie hierarchicznej struktury grupy przestępczej zorganizowanej wokół oskarżonego J. S. oraz rodzaju zaangażowania w jej działalność jaką przejawiał oskarżony M. B.. W konfrontacji z tymi wywodami Sądu I instancji Sąd Apelacyjny ocenił argumenty omawianej apelacji jako polemiczne i oderwane od realiów niniejszej sprawy. Przypomnieć też trzeba, że w przypadku grup przestępczych, których przedmiotem działania jest szeroko rozumiana przestępczość gospodarcza zależności pomiędzy członkami grupy są zwykle odmienne niż w przypadku grup przestępczych dokonujących przestępstw czysto kryminalnych. Częstokroć bowiem powiązania pomiędzy członkami grupy nie opierają się na zasadzie hierarchicznego podporządkowania, subordynacji i systemie kar wewnątrz grupy, ale bazują na wspólnych zależnościach ekonomicznych, zharmonizowaniu działań na poziomie logistycznym i dokumentacyjnym oraz uzależnieniu od osób, które jako kierujące grupą inicjują pewne wspólne działania i koordynują poszczególne czynności oraz ich efekty. Taka właśnie sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, co prawidłowo odzwierciedlają ustalenia dokonane przez Sąd I instancji w oparciu o powołane przez ten organ dowody. Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa procesowego co do art. 424 § 1 i 2 kpk, wyłączając tę część, która

odnosi się do części rozstrzygnięcia objętego kasatoryjnym orzeczeniem Sądu Odwoławczego, należy stwierdzić, iż sposób sporządzenia uzasadnienia nie uniemożliwia dokonania pełnej kontroli odwoławczej, a jednocześnie skarżący nie wykazał, iż sugerowane przez niego uchybienia w zakresie sposobu sporządzenia pisemnego uzasadnienia mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Zaznaczyć trzeba, iż w tej części w jakiej Sąd Odwoławczy zaakceptował ustalenia Sądu I instancji pisemne uzasadnienie spełnia wymogi powołanego wyżej przepisu, a Sąd Okręgowy prawidłowo przytoczył te dowody bądź ich części, które pozwoliły mu na poczynienie omówionych w pierwszej części pisemnego uzasadnienia ustaleń faktycznych.

Odnosząc się do postawionego w sposób ewentualny zarzutu rażącej niewspółmierności kary należy stwierdzić, iż jest to możliwe tylko w tej części, w jakiej Sąd Apelacyjny zaakceptował rozstrzygnięcie Sądu I instancji w stosunku do oskarżonego M. B.. Z racji uchylenia zaskarżonego wyroku w części obejmującej przypisane temu oskarżonemu przestępstwa z art. 299 § 5 kk i inne i przestępstwo skarbowe z art. 54 § 1 kks i inne uchylono orzeczenia o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny zawarte w punkcie 8 zaskarżonego wyroku i w to miejsce na zasadzie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk wymierzono oskarżonemu M. B. karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Ponowne ukształtowanie kary łącznej uwzględniało fakt, iż dolną granicę jej wymiaru wyznaczała kara 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo z art. 271 § 3 kk i inne przypisane oskarżonemu w punkcie 6 zaskarżonego wyroku. Suma kar pozbawienia wolności wyznaczona była dalej karą 1 roku pozbawienia wolności wymierzoną temu oskarżonemu za przestępstwo z art. 258 § 1 kk przypisane w punkcie 1 zaskarżonego wyroku. Kara łączna pozbawienia wolności mogła zatem oscylować w przedziale od 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności do 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. W tym miejscu stwierdzić jeszcze należy, iż kary jednostkowe wymierzone oskarżonemu M. B. za przestępstwa z art. 258 § 1 kk i z art. 271 § 3 kk i inne nie noszą cech rażącej surowości. Sąd I instancji uwzględnił bowiem przy ich wymierzaniu wszystkie okoliczności natury podmiotowej i przedmiotowej, które winny mieć wpływ na wysokość kary. Przypomnieć trzeba, że w ramach przypisanego oskarżonemu M. B. przestępstwa z art. 258 § 1 kk jego przynależność do grupy i branie w niej udziału trwało w okresie ponad 3 lat, a rolę jaką pełnił oskarżony była istotna. Nadto w odniesieniu do przestępstwa z art. 271 § 3 kk i inne stwierdzić trzeba, że wielość dokumentów w postaci faktur VAT, które były przedmiotem przypisanego temu oskarżonemu przestępstwa w pełni uzasadniała podniesienie wymiaru kary pozbawienia wolności ponad dolną granicę ustawowego zagrożenia do 1 roku i 10 miesięcy. Sąd Apelacyjny wymierzył oskarżonemu M. B. nową karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, stosując analogicznie do tego, co uczynił Sąd I instancji zasadę asperacji do kształtowania kary łącznej. Przestępstwa za które wymierzono podlegające łączeniu kary cechują się różnymi przedmiotami ochrony, ale jednocześnie popełnione zostały w podobnym okresie czasu. Wyłącza to z jednej strony zastosowanie do kształtowania kary łącznej zasady zarówno całkowitej absorpcji, jak i pełnej kumulacji kar. Wymierzenie postulowanej przez obrońcę kary pozbawienia wolności na takim poziomie, który umożliwiłaby jej warunkowe zawieszenie, a zatem biorąc pod uwagę brzmienie art. 4 kk, w wysokości nie większej niż 2 lata pozbawienia wolności nie było możliwe. Sprowadzałoby się bowiem takie orzeczenie do praktycznie całkowitego pochłonięcia kary jednego roku pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu za przestępstwo z art. 258 § 1 kk, czego nie sposób uznać za prawidłowe przez pryzmat zarówno wychowawczych, jak i społecznych dyrektyw wymiaru kary.

Analiza treści omawianej apelacji wskazuje na to, iż poza ogólnym kwestionowaniem przypisania oskarżonemu w punkcie 6 zaskarżonego wyroku przestępstwa z art. 271 § 3 kk i inne, autor apelacji nie sformułował żadnych konkretnych zarzutów odnośnie tej części rozstrzygnięcia. Należy zatem jedynie stwierdzić, że i w tej części rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe, a więc pozbawione uchybień procesowych, a jednocześnie oparte na prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. Powołane przez Sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowody w pełni uzasadniały przypisanie oskarżonemu M. B. sprawstwa czynu zarzucanego w punkcie 10 części wstępnej wyroku, wyczerpującego znamiona art. 271 § 3 kk w zw. z art. 12 kk przy zast. art. 65 § 1 kk. Dodać należy, iż również kara grzywny w wysokości 250 stawek dziennych po 300 złotych każda prawidłowo uwzględnia zarówno stopień społecznej szkodliwości tego czynu w aspekcie fiskalnym, jak również rozmiar odniesionej korzyści majątkowej, jak i wielość dokumentów będących przedmiotem tego przestępstwa i kwoty będące należnościami wynikającymi z objętych tym czynem faktur VAT.

Orzeczone w punkcie 9 zaskarżonego wyroku, w oparciu o art. 41 § 2 kk środek karny w postaci zakazu prowadzenia działalności gospodarczej związanej z produkcją i obrotem paliwami na czas 8 lat również pozbawiony jest cech rażącej surowości. Orzeczenie to uwzględnia prawidłowo wszystkie dyrektywy podmiotowe i przedmiotowe, które winny być brane pod uwagę przy orzekaniu takiego środka karnego.

Reasumując należy stwierdzić, iż w zakresie wymiaru kary orzeczenie zaskarżone w części w jakiej zostało utrzymane w mocy nie wymagało ingerencji Sądu Odwoławczego. Inne argumenty apelacji w tym zakresie nie są zasadne. Wbrew twierdzeniom skarżącego oskarżony M. B. nie przyznawał się nawet na etapie postępowania przygotowawczego w całości do zarzucanych mu czynów, a ostatecznie składane przez niego wyjaśnienia nie pozwalają na przyjęcie, iż jego stanowisko procesowe winno implikować jednoznacznie łagodzące skutki dla wysokości wymierzonej mu kary. Argumenty dotyczące wewnętrznej równowagi wyroku w zakresie wymierzonych mu kar, również nie są zasadne. Sąd I instancji miał w polu widzenia zarówno treść wyjaśnień oskarżonego, jak i rolę jaką pełnił w popełnianiu przestępstw w ramach grupy przestępczej, co zostało prawidłowo odzwierciedlone w treści rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Odnosnie apelacji obrońcy oskarżonego J. S..

Wbrew twierdzeniom obrońcy tego oskarżonego Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia dyspozycji art. 5 § 2 kpk, art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk. Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, iż Sąd I instancji winien był stwierdzić istnienie wątpliwości uzasadniających konieczność ich rozstrzygnięcia na korzyść oskarżonego. Obrońca wskazał, iż takie jego stanowisko opiera się na tym, że tylko niektórzy oskarżeni częściowo potwierdzili zarzuty aktu oskarżenia, ale uczynili to z obawy przed grożącą surową karą. Sąd Apelacyjny stwierdza, iż biorąc pod uwagę treść materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie i poddanego ocenie przez Sąd I instancji uznać trzeba, że nie zachodziła sytuacja, w której Sąd Okręgowy winien był rozpoznać stan regulowany przez hipotezę art. 5 § 2 kpk i postąpić następnie zgodnie z dyspozycją tego przepisu. Przypomnieć należy, iż Sąd Okręgowy dokonując ustaleń faktycznych odnośnie sprawstwa oskarżonego J. S. wskazał na jakich dowodach oparł swoje konkluzje i jakie wyprowadził z nich wnioski. W ten sposób przejść należy do stwierdzenia mające związek z kolejnym zarzutem odwoławczym, a to iż Sąd I instancji nie dopuścił się również, wbrew twierdzeniom skarżącego, przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, zasad obiektywizmu i oparcia rozstrzygnięcia na całości zebranego w sprawie materiału dowodowego. Skarżący eksponuje to, iż w jego ocenie dowody, z których Sąd I instancji wysnuł wnioski pozwalające na przesądzenie sprawstwa oskarżonego J. S. w zakresie wszystkich zarzucanych mu przestępstw, stanowiły pomówienia współoskarżonych, a więc dowód, który nie powinien być uznany jako wystarczający dla przesądzenia winy J. S.. Nie jest to stanowisko uzasadnione. Dowód z pomówienia ma bowiem z punktu widzenia formalnego taką samą wartość jak każdy inny dowód w postępowaniu karnym. Podlega jedynie szczególnie rygorystycznym ocenom w ramach art. 7 kpk celem ustalenia czy nie nosi cech bezpodstawnego obciążenia oskarżonego czymś, za co nie ponosi on odpowiedzialności. Argumenty wskazane przez Sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przekonują, iż okoliczności te Sąd ten miał na uwadze. Zaakcentowane przez Sąd I instancji mnogie źródła dowodowe w postaci wyjaśnień współoskarżonych, bądź części tych depozycji oraz z zeznań świadków, wskazują jednoznacznie na to, iż w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego dowody te nie stanowią bezpodstawnych pomówień oskarżonego J. S., ale przez swoją wzajemną zależność i powiązania w sposób obiektywny odzwierciedlają rolę oskarżonego w funkcjonowaniu grupy przestępczej i sposób jego działania przy realizacji jej celów. Podkreślić trzeba, iż oskarżeni, którzy obciążali J. S. nie przenosili na niego całej odpowiedzialności dążąc do uchronienia siebie od konsekwencji karnych, ale potwierdzając swój współdziałanie opisywali okoliczności dotyczące stanu świadomości oskarżonego J. S. w zakresie popełnianych przestępstw oraz cech jego zachowania. Takie ustalenia pozwalają w sposób jednoznaczny stwierdzić, iż Sąd I instancji miał w pełni na uwadze dyrektywy zawarte w art. 7 kpk, postępował w sposób obiektywny, uwzględniając całość materiału dowodowego jaki był do jego dyspozycji, a więc realizując zasadę zawartą w dyspozycji art. 410 kpk. Nieuwzględnienie wyjaśnień oskarżonego J. S. nie wynikało zatem z przyjętego z góry założenia o jego winie, ale było wynikiem przeprowadzonej w rygorach art. 7 kpk oceny dowodów zebranych w niniejszej sprawie. Dotyczy to również ustaleń Sądu I instancji w zakresie wskazania, że J. S. pełnił rolę lidera grupy, koordynując działania poszczególnych jej członków i czerpiąc z tego korzyści majątkowe. Wbrew twierdzeniom skarżącego wskazane przez Sąd I instancji dowody w pełni pozwalały na takie ustalenie, które nie może być uznane

za dowolne. Podkreślić trzeba, iż nie ma racji skarżący, że źródłem ustaleń Sądu I instancji co do udziału oskarżonego J. S. w działaniu grupy przestępczej i jego kierowniczej roli były jedynie wyjaśnienia S. M. oraz J. L.. Sąd I instancji prawidłowo wskazuje szereg innych dowodów, uwzględnionych przez siebie w całości lub w części, które potwierdzają dokonane ustalenia w zakresie roli oskarżonego J. S. w działaniach zorganizowanej grupy przestępczej. Te same argumenty odnieść należy do tych zarzutów skarżącego, które zasadzają się na twierdzeniu, iż wykazanie wiedzy J. S. co do rzeczywistego składu sprzedawanego paliwa nastąpiło jedynie w oparciu o bezpodstawne pomówienia innych oskarżonych. Również i w tym zakresie bowiem Sąd I instancji w sposób jasny i przekonujący wskazał w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku z jakich źródeł dowodowych w tym zakresie korzystał.

Nieuzasadniony jest również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych w odniesieniu do przestępstwa prania brudnych pieniędzy i obrazy art. 299 § 1 kk. Dokonane przez Sąd ustalenia faktyczne w stosunku do oskarżonego J. S. w pełni uprawniały Sąd I instancji do przypisania temu sprawcy popełnienia przestępstwa z art. 299 § 1 kk w zw. z art. 299 § 5 kk i inne. Na stronach od 303 do 305 pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd I instancji szczegółowo opisał zachowania J. S. i powiązane z nimi działania J. L. dotyczące założenia opisanych tam kont bankowych i ich późniejszego wykorzystania do przyjmowania kwot przelewanych od innych firm, celem upozorowania zapłaty za rzekomo kupowane paliwa, a następnie dokonywanie dalszych przelewów bądź wypłat gotówkowych i przekazywanie ich innym osobom uczestniczącym w dystrybucji niespełniającego wymogów jakościowych i nieopodatkowanego paliwa. Oparte zostały na wskazanych dowodach i wywiedzenie przez Sąd I instancji wskazanych wniosków co do przebiegu zdarzeń jest logiczną konsekwencją treści tych dowodów i przeprowadzonej ich oceny. W oparciu o te ustalenia Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej subsumcji zachowania oskarżonego J. S. pod normę art. 299 § 1 kk w zw. z art. 299 § 5 kk przy zast. art. 12 kk i 65 § 1 kk. Uzasadnienie przyjętej kwalifikacji prawnej, przedstawione na stronach od 478 do 481 pisemnego uzasadnienia wyroku nie budzi zastrzeżeń, a argumenty apelacji mają w tym zakresie polemiczny charakter.

W sprawie nie doszło również do obrazy przepisu art. 63 § 1 kk. W okresie wskazanym przez obrońcę oskarżony był co prawda pozbawiony wolności, jednakże w innej sprawie niż niniejsza. Tymczasowe aresztowanie zostało wobec niego zastosowane postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice Wschód w Katowicach z dnia 2. 10. 2008 roku sygn. akt IV Kp 333/08 i trwało do 22. 09 2009 a oskarżony pozostawał do dyspozycji Sądu Okręgowego w Krakowie w sprawie III K 244/08. Zatem czas tego pozbawienia wolności nie mógł zostać zaliczony na poczet kary wymierzonej temu oskarżonemu w niniejszej sprawie.

Ustalenia faktyczne dotyczące okoliczności uzasadniających ustalenia sprawstwa oskarżonego w zakresie czynów zarzucanych oskarżonemu J. S. w punktach XCVI, XCVII i CII, co do których umorzono postępowanie karne w punktach 95 i 97 zaskarżonego wyroku, są również prawidłowe i logicznie wypływają z powołanych przez Sąd I instancji dowodów, poprzedzonych ich trafną oceną, realizującą w pełni dyrektywy art. 7 kpk.

Przytoczone wcześniej argumenty, dotyczące akceptacji przez Sąd Apelacyjny dokonanej przez Sąd I instancji oceny dowodów, zwłaszcza w zakresie wyjaśnień współoskarżonych, obciążających oskarżonego J. S. uzasadniają nadto stwierdzenie, że również w zakresie ustaleń faktycznych, co do przypisania temu oskarżonemu popełnienia przestępstw z art. 258 § 1 kk i art. 271 § 3 kk, Sąd Okręgowy nie popełnił błędu, a wszystkie ustalenia znajdują oparcie w treści powołanych w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodach. Obrońca stawiając w tym zakresie zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie wskazuje równocześnie konkretnie na czym błąd ten miałby polegać, wiążąc jedynie swoje stanowisko z kwestionowaniem wartości dowodowej wyjaśnień i zeznań osób, które opisywały zachowania i świadomość oskarżonego J. S. w sposób odmienny niż on sam to przedstawiał w swoich wyjaśnieniach. Nie jest to jednak wystarczający i skuteczny argument aby podważyć prawidłowość ustaleń Sądu Okręgowego.

Przechodząc do zarzutu ewentualnego rażącej niewspółmierności kary należy stwierdzić, że i on nie jest uzasadniony. Obrońca eksponuje jako główny argument tego zarzutu znaczny upływ czasu, jaki nastąpił od popełnienia przestępstw oraz fakt, iż oskarżony jest osoba niekaraną. Nie są to jednak okoliczności, które mogłyby mieć taki miarkujący wpływ na wymiar kar jednostkowych oraz kary łącznej, aby mogło to doprowadzić do wymierzenia oskarżonemu kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Sąd I instancji miał w polu widzenia wszystkie dyrektywy wymiaru

kary, zarówno podmiotowe jak i przedmiotowe i nadał im, w ocenie Sądu Apelacyjnego właściwe znaczenie. Stopień społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonemu J. S. jest znaczny, co prawidłowo wzięto pod uwagę przy kształtowaniu konsekwencji karnej. Wyklucza to możliwość łagodzenia kar jednostkowych, bez utraty koniecznych im elementów wychowawczego i prewencyjnego działania. Kara łączna ukształtowana została w oparciu o zasadę asperacji i to w głębokim stopniu, przy górnej granicy jej wymiaru wynoszącej 4 lata i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Uwzględniając ilość łączonych kar oraz fakt, iż przypisane oskarżonemu przestępstwa godziły w różne dobra prawem chronione należało stwierdzić, iż stosowanie głębszej konsumpcji kar nie byłoby uzasadnione. Również oparty na art. 41 § 2 kk środek karny nie nosi cech rażącej surowości, jeśli uwzględnić bardzo dużą ilość faktur VAT będących przedmiotem przypisanego temu oskarżonemu przestępstwa z art. 271 §3 kk i inne.

Odnosnie apelacji obrońcy oskarżonego R. B.

Z treści tej apelacji wynika, iż źródeł błędu w ustaleniach faktycznych upatruje obrońca w nieprawidłowej ocenie dowodu z wyjaśnień oskarżonego R. B.. Tymczasem Sąd Apelacyjny zastrzeżeń tych nie podziela. Sąd I instancji dokonał szczegółowej analizy całości depozycji procesowych tego oskarżonego, dochodząc do wniosku, iż bardziej przekonujące są wyjaśnienia złożone w postępowaniu przygotowawczym, kiedy to oskarżony ten w całości przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Oceny swoje wsparł Sąd Okręgowy zgodnością tych wyjaśnień, wówczas złożonych, z treścią innych dowodów, w tym treścią konfrontacji z innymi oskarżonymi, zwłaszcza z oskarżonym R. N.. Nie sposób tejże logiki rozumowania skutecznie podważyć polemicznym stwierdzeniem obrońcy, iż ówczesne stanowisko procesowe oskarżonego R. N. podyktowane było jedynie obawą przed zastosowaniem tymczasowego aresztowania. Treść jego wyjaśnień świadczy bowiem o tym, iż przedstawiał on szczerze stan swojej świadomości, co do popełniania czynów karalnych, co znajdowało oparcie w innych dotyczących tej kwestii dowodach. Zaznaczyć trzeba nadto, iż źródłem ustaleń faktycznych w odniesieniu do tego oskarżonego nie były jedynie jego wyjaśnienia ale i inne dowody powołane przez Sąd I instancji szczegółowo w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tych też powodów Sąd Apelacyjny uznał, iż ustalenia faktyczne Sądu I instancji, co do przypisanych temu oskarżonemu przestępstw są w pełni prawidłowe i pozbawione błędów, o jakich mowa w treści apelacji jego obrońcy. Zaznaczyć trzeba iż obrońca nie kwestionuje ustaleń, które legły u podstaw umorzenia postępowania, co do czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie XIV zaskarżonego wyroku, przez przyznanie sprawstwa R. B.. Chybiony jest również podniesiony przez obrońcę argument, co do braku możliwości przypisania oskarżonemu R. B. popełnienia przestępstwa z art. 271 § 3 kk, wobec braku po jego stronie przymiotu podmiotowego, stanowiącego niezbędne znamię tego przestępstwa. Wskazać trzeba, iż Sąd I instancji uznał oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 271 § 3 kk w zw. z art. 12 kk przy zast. art. 21 § 2 kk i art. 65 §1 kk, co oznacza, iż uznał, że oskarżony R. B. wiedział o okoliczności podmiotowej dotyczącej współdziałających z nim współsprawców, przejawiającej się w uprawnieniu do wystawiania faktur VAT, co zrównuje jego odpowiedzialność z tymi sprawcami. Uwzględnione przez Sąd I instancji dowodowy, w tym same wyjaśnienia oskarżonego R. B. złożone na etapie postępowania przygotowawczego, w pełni uprawniały Sąd Okręgowy do takiego rozstrzygnięcia. Tym samym i w tej części należało uznać argumenty apelacji za nieuzasadnione. Reasumując należało uznać, iż ustalenia Sadu I instancji, które doprowadziły do przypisania temu oskarżonemu popełnienia zarzucanych mu przestępstw z art. 258 § 1 kk i art. 271 § 3 kk i inne są w pełni prawidłowe. Wymierzone przez Sąd I instancji kary jednostkowe kary oraz kara łączna pozbawienia wolności orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie mogą być uznane za kary noszące cechy rażącej surowości, a przeciwnie stanowią wynik prawidłowej realizacji dyrektyw zawartych w treści art. 53 kk.

Odnosnie apelacji obrońcy oskarżonego R. N.

Przystępując do oceny argumentów tego środka odwoławczego wskazać trzeba na to, iż Sąd I instancji przeprowadził w pełni prawidłową ocenę dowodów, dotyczących odpowiedzialności tego oskarżonego. Przypomnieć należy, iż R. N. w toku postępowania przygotowawczego przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i złożył obszernie wyjaśnienia, które doprecyzowywał w czasie kolejnych przesłuchań i dopiero na rozprawie zmienił linię obrony, zaprzeczając aby miał świadomość rodzaju sprzedawanego paliwa. Sąd I instancji, wskazując na to niekonsekwentne stanowisko oskarżonego, dał wiarę wyjaśnieniom złożonym w postępowaniu przygotowawczym, co przekonująco uzasadnił. W ocenie Sądu Apelacyjnego rację ma Sąd Okręgowy wskazując na to, iż powody zmiany wyjaśnień podane

przez oskarżonego są całkowicie nieprzekonujące. Co więcej, przypomnieć trzeba, że to właśnie wyjaśnienia złożone przez oskarżonego R. N. w postępowaniu przygotowawczym, podtrzymywane w czasie konfrontacji z innymi osobami, skłaniały te osoby do zmiany swoich dotychczasowych depozycji. Sytuacja taka miała miejsce chociażby w czasie konfrontacji z R. B.. Również to świadczy o trafności ocen dokonanych przez Sąd I instancji. Wbrew twierdzeniom skarżącego w polu widzenia Sądu I instancji były depozycje S. J., którym to nie dano jednak wiary, również w częściach odnoszących się do oskarżonego R. N., co zostało właściwie uzasadnione. Nie może to zatem stanowić argumentu potwierdzającego naruszenie art. 7 kpk w stosunku do tego dowodu, jak chce tego obrońca. Nadto, skoro Sąd I instancji uwzględnił jako przekonujące wyjaśnienia R. N. złożone w postępowaniu przygotowawczym, okoliczności wpływające z wyjaśnień S. J. miały drugoplanowe znaczenie.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji są w pełni prawidłowe. Opierają się one zarówno na tej części wyjaśnień R. N. która została uwzględniona przez Sąd ale i na innych dowodach szczegółowo wymienionych w treści pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Owa trafność dotyczy zatem również podniesionych przez obrońcę w apelacji kwestii wiedzy tego oskarżonego, że przedmiotem transakcji nie jest olej napędowy, jak również świadomości istnienia grupy przestępczej, akceptowania jej celów i woli działania i popełniania przestępstw w jej ramach. To samo dotyczy świadomości oskarżonego R. N., co do tego, jaki rzeczywisty charakter miały transakcje płatności dokonywane przez niego na rachunek firmy M. B.. Prawidłowość oceny dowodów i dokonanych w oparciu o nie ustaleń faktycznych legła u podstaw właściwej kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu. W zakresie wymierzonej kary brak było podstaw aby dopatrywać się w niej rażącej niewspółmierności, tak co do kar za poszczególne przestępstwa jak i co do kary łącznej. Jej orzeczenie z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia jej wykonania powoduje ocenę, iż jest to konsekwencja karna w pełni realizująca dyrektywy zawarte w dyspozycji art. 53 kk.

Odnośnie apelacji obrońcy oskarżonego A. G.

Wbrew twierdzeniom autora tej apelacji w toku rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji nie doszło do naruszenia przepisów procesowych wskazanych w tym środku odwoławczym. Sąd Okręgowy nie wskazał w żadnej części swego rozstrzygnięcia, aby wystąpiła sytuacja nie dających się usunąć wątpliwości, które miałyby następnie zostać rozstrzygnięte na niekorzyść oskarżonego. Tylko zaś w takim układzie zarzut naruszenia dyspozycji art. 5 § 2 kpk mógłby być skuteczny. Co więcej, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zebrany materiał dowodowy nie nakazywał Sądowi I instancji powzięcia takich wątpliwości. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd I instancji mieści się w pełni w zagwarantowanej temu organowi przez art. 7 kpk swobodzie. Wszystkie oceny zostały w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szeroko umotywowane, a uczyniono to zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Sąd I instancji uwzględnił zatem tę część wyjaśnień oskarżonego złożonych w postępowaniu przygotowawczym, w których A. G. potwierdza swoją świadomość co do istotnych elementów przypisanych mu przestępstw. Wyjaśnienia te zbiegały się w czasie konfrontacji z informacjami przekazywanymi przez R. N. oraz wyjaśnieniami M. B.. Dalej oskarżony A. G. zmieniał swoje wyjaśnienia, ale powody tych zmian słusznie uznał Sąd I instancji za nieprzekonujące. Naprowadzone przez Sąd Okręgowy szczegóły uwzględnionych wyjaśnień A. G., w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego uprawniały Sąd I instancji do poczynienia ustaleń w zakresie świadomości tego, iż przedmiotem transakcji było paliwo pochodzące z nielegalnego źródła a operacje gotówkowe w jakich brał udział miały cechy prania brudnych pieniędzy. Taki tok rozumowania Sądu I instancji, realizujący prawidłowo dyrektywy art. 7 kpk, przeczy również temu aby w sprawie doszło do naruszenia dyspozycji art. 4 kpk, 92 kpk i 410 kpk. Sąd Okręgowy miał bowiem w polu widzenia całość materiału dowodowego, a uwzględnienie niektórych dowodów jedynie w części wynikał z prawidłowo przeprowadzonego procesu ich oceny. W efekcie, również wbrew twierdzeniom autora tej apelacji, również dokonane ustalenia faktyczne są w pełni prawidłowe. Wypływają bowiem one logicznie z treści przeprowadzonych dowodów i korelują z wynikami ich oceny. Ustalenia te w pełni uprawniały Sąd I instancji do przypisania oskarżonemu popełnienia zarzucanych mu przestępstw. W szczególności kwestionowana przez obrońcę strona podmiotowa ich popełnienia znajduje swoje źródło przede wszystkim w wyjaśnieniach samego oskarżonego, w tej części w jakiej dano im wiarę. Połączenie tychże wyjaśnień z okolicznościami obiektywnym, zrekonstruowanymi w oparciu o inne, szczegółowo wykazane w pisemnym uzasadnieniu dowody, doprowadziło Sąd I instancji do prawidłowego ustalenia, iż oskarżony jest sprawcą przypisanych mu przestępstw oraz sprawca czynu zarzucanego mu w punkcie XXVIII części

wstępnej wyroku, co do którego umorzono postępowanie. Zastrzeżeń nie budzi również zastosowana kwalifikacja prawna czynów przypisanych oskarżonemu A. G. a wymierzone kary nie noszą cech rażącej surowości. Jeśli uwzględnić fakt, iż kara łączna orzeczona została z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia jej wykonania nie sposób uznać pełni konsekwencji karnej zastosowanej wobec tego oskarżonego jako rażąco niewspółmiernej.

W oparciu o takie ustalenia postępowania odwoławczego w zakresie oceny złożonych apelacji, nie stwierdzając nadto powodów do ingerencji w treść zaskarżonego wyroku poza granicami złożonych środków odwoławczych, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części, a zatem w tym zakresie jaki dotyczy innych rozstrzygnięć poza omówioną częścią uchylającą fragment rozstrzygnięcia dotyczący oskarżonego M. B..

Na rzecz występujących w sprawie obrońców z urzędu zasądzone przysługujące im wynagrodzenie z tytułu udzielenia oskarżonym pomocy prawnej w postępowaniu odwoławczym. Nie uwzględniono wniosku obrońcy oskarżonego J. S. o zasądzenie tegoż wynagrodzenia w wysokości 150 % stawki minimalnej, uznając iż nakład pracy obrońcy w postępowaniu odwoławczym nie przekraczał normalnego poziomu.

Oskarżonych obciążono opłatami i wydatkami postępowania odwoławczego.

SSO del. Andrzej Ziębiński SSA Michał Marzec SSA Aleksander Sikora